

Danskernes uddannelse

Flere får en uddannelse, men faglærte taber terræn

Flere får en uddannelse i Danmark. Det er især de boglige uddannelser, som flere gennemfører. Siden 2007 er antallet af personer med en gymnasial uddannelse vokset med 45 procent, og antallet af nyuddannede akademikere er steget med ikke mindre end 92 procent. I samme periode er antallet af faglærte kun vokset 5 procent. Dermed taber de faglærte uddannelser terræn. For 10 år siden var det knap 30 pct. med en uddannelse, der var faglært. I dag er det lidt mere end 20 pct., der har en faglært uddannelse.

af chefanalytiker **Mie Dalskov Pihl**

18. marts 2017

Analysens hovedkonklusioner

- Siden 2007 er antallet af personer med en fuldført gymnasial, faglært eller videregående uddannelse vokset med 44 procent. Antallet af personer med en fuldført gymnasial uddannelse er vokset med 45 procent, og antallet af personer med en lang videregående uddannelse er vokset med 92 procent.
- Den mindste stigning er sket inden for de erhvervsfaglige uddannelser, hvor antallet af fuldførte er vokset med 5 procent siden 2007.
- Siden krisen har udviklingen med, at flere vælger gymnasiet, taget fart. I dag forventes 66 pct. af en ungdomsårgang 10 år efter folkeskolen at have en gymnasial uddannelse. For erhvervsuddannelserne er det 22 pct.
- Det er glædeligt, at flere unge får en uddannelse, men det er bekymrende, at de faglærte uddannelser taber terræn. AE's prognoser for arbejdsmarkedet viser, at der er risiko for, at vi kommer til at mangle mere end 70.000 faglærte frem mod 2025, hvis ikke udviklingen vendes.

Kontakt

Chefanalytiker

Mie Dalskov Pihl

Tlf. 33 55 77 20

Mobil 26 20 40 36

md@ae.dk

Kommunikationschef

Mikkel Harboe

Tlf. 33 55 77 28

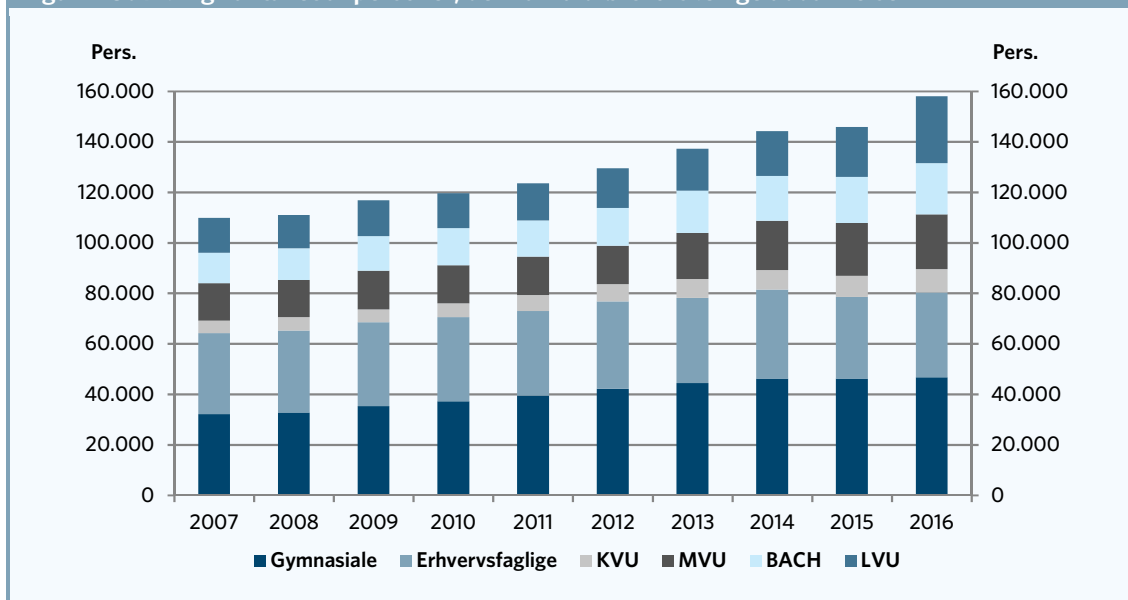
Mobil 28 36 87 50

mh@ae.dk

Flere får en uddannelse, men erhvervsuddannelserne halter efter

Tal fra Danmarks Statistik viser, at antallet af personer med en uddannelse er steget. Fra 2015 til 2016 er antallet med enten en gymnasial, erhvervsfaglig eller videregående uddannelse steget med mere end 12.000 personer. Det er en stigning på 8,4 procent, jf. figur 1.

Figur 1. Udvikling i antallet af personer, der har fuldført forskellige uddannelser

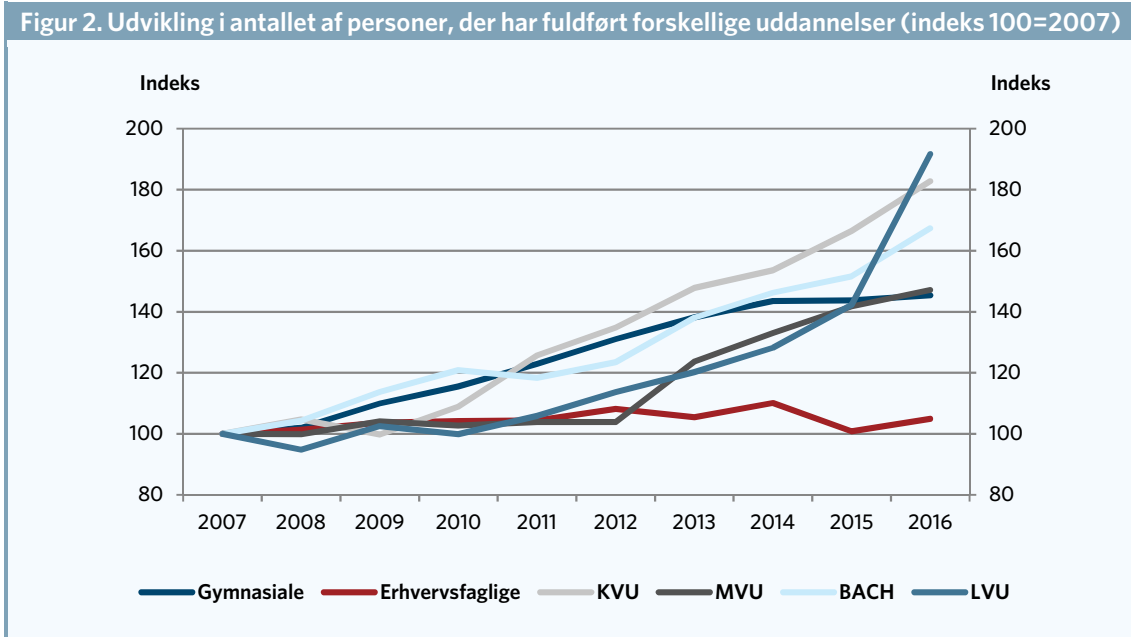

Kilde: AE pba. Danmarks Statistik

Siden 2007 er antallet af personer, der har fuldført en uddannelse, vokset med næsten 44 procent. Størst stigning har der været blandt nyuddannede akademikere, dvs. personer med en lang videregående uddannelse, hvor antallet af fuldførte er vokset med 92 procent siden 2007. Bare fra 2015 til 2016 er antallet af fuldførte med en lang videregående uddannelse vokset med 35 procent. Det fremgår af figur 2.

Af figur 2 fremgår det ligeledes, at der har været en stor stigning i antallet af dimittender med en kort videregående uddannelse. Antallet er vokset med 83 procent siden 2007.

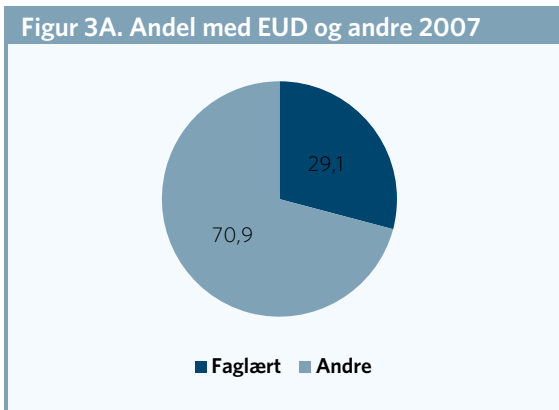
Antallet af personer med en afsluttet gymnasial uddannelse er vokset med 45 procent siden 2007. Den mindste stigning er derimod sket blandt personer med en nyafsluttet erhvervsfaglig uddannelse, hvor antallet kun er vokset med 5 procent siden 2007.

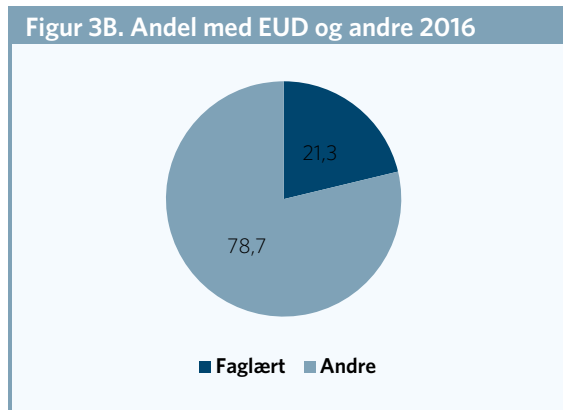
Kilde: AE pba. Danmarks Statistik

Det er glædeligt, at flere får en uddannelse, men det er samtidig bekymrende, at erhvervsuddannelserne er sakket bagud i forhold til de andre uddannelser.

I figur 3A og 3B er andelen af faglærte vist i forhold til andelen, der har fuldført en uddannelse i henholdsvis 2007 og i 2016. I 2007 var det ca. 29 pct., der havde fuldført en faglært uddannelse. I 2016 er denne andel faldet til 21 pct.

Kilde: AE pba. Danmarks Statistik

Kilde: AE pba. Danmarks Statistik

Andelen af unge med faglært uddannelse vil falde

Undervisningsministeriets egne tal viser samtidig, at man forventer, at andelen af unge med en faglært uddannelse fortsat er faldet i den nye version for 2015, der udkom i midten af januar måned. Tallene stammer fra ministeriets *profilmodel*, der er en fremskrivning af de unges uddannelsesniveau, når man ser på de nyeste tendenser i uddannelsessystemet. Det er så at sige en kombination af den sammensætning af elever, man havde i 9. klasserne i 2015, og den aktuelle adfærd med specifikke overgangsmønstre mellem uddannelserne for forskellige typer af unge.

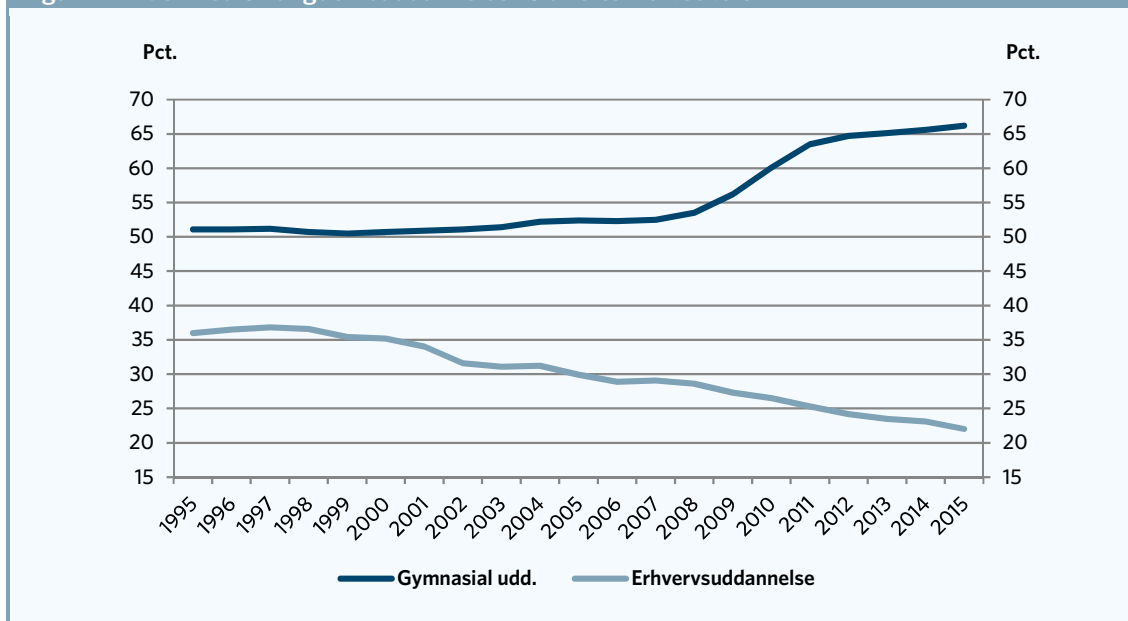
Figur 4 viser, at andelen af unge, der forventes at få en gymnasial uddannelse, er steget kraftigt siden 2007 fra ca. 50 procent til 66 procent. For erhvervsuddannede er billedet et helt andet. Her er andelen af unge, der 10 år efter folkeskolen forventes at få en ungdomsuddannelse, faldet støt fra mere end 35 pct. til 22 pct.

Siden krisen har udviklingen med, at flere vælger gymnasiet, taget fart. I dag forventes det, at 66 pct. af en ungdomsårgang 10 år efter folkeskolen har en gymnasial uddannelse. For erhvervsuddannelserne er det 22 pct. Det fremgår af figur 4, der viser udviklingen de sidste 20 år.

6,3 procent har både en gymnasial uddannelse og en erhvervsuddannelse. Disse indgår i de hhv. 22 procent af en årgang med en erhvervsuddannelse og 66 procent med en gymnasial uddannelse. Hertil kommer 1,7 procent, der har en ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

Det er ellers et mål med erhvervsskolereformen, at mindst 25 pct. skulle vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse i 2020, og at denne andel skulle stige til mindst 30 pct. i 2025. Det kræver en markant ændring i forhold til de hidtidige tendenser.

Figur 4. Andel med en ungdomsuddannelse 10 år efter folkeskolen

Anm.: Personer, der både har en erhvervsuddannelse og gymnasial uddannelse, er talt med begge steder. I 2015 havde 6,3 pct. både en erhvervsuddannelse og en gymnasial uddannelse. Dertil kommer 1,7 procent (2015), der har en ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.
 Kilde: AE pba. Undervisningsministeriet

Profilmodellens resultater viser samlet set, at færre unge forventes at få en ungdomsuddannelse, jf. figur 5. Figuren viser udviklingen i andelen af unge, der *ikke* forventes at have gennemført en ungdomsuddannelse 10 år efter 9. kl.

Det betyder i praksis, at der måles på de unge som 25-26-årige. Figuren viser, at andelen af unge uden en ungdomsuddannelse overordnet steg fra midten af 1990'erne og frem til krisens udbrud. Herefter faldt andelen uden uddannelse betydeligt med knap 10 pct.point. De sidste år har andelen uden en ungdomsuddannelse nogenlunde stabiliseret sig. De seneste par år er andelen uden en ungdomsuddannelse begyndt at stige igen. Fra 2014 og til 2015 er andelen steget fra 15,9 pct. til 16,4 pct.

Det svarer til, at hver sjette ung eller fire i hver skoleklasse på 24 elever ved indgangen af voksenlivet ikke har anden uddannelse end grundskolen.

Figur 5. Andel uden en ungdomsuddannelse 10 år efter folkeskolen

Kilde: AE pba. Undervisningsministeriet

Regeringens besparelser rammer ungdomsuddannelserne

Tabel 1 viser regeringens samlede besparelser på ungdomsuddannelserne. Her skal der i 2017 spares 0,9 mia. kr. stigende til 2 mia. kr. i 2020. Af den samlede besparelse på ungdomsuddannelserne skal gymnasierne spare 1,3 mia. kr. og erhvervsuddannelserne mere end 0,7 mia. kr. Akkumuleret over hele perioden svarer det til en besparelse på i alt 6 mia. kr. på ungdomsuddannelserne.

Tabel 1. Besparelser på ungdomsuddannelser, mia. kr., 2017-priser

	2017	2018	2019	2020	Akkumuleret
Gymnasiale uddannelser	-0,7	-0,9	-1,1	-1,3	-4
Erhvervsuddannelser	-0,2*	-0,4	-0,5	-0,7	-1,8
I alt ungdomsuddannelser	-0,9	-1,4	-1,7	-2	-6

* Inkl. kvalitetsløft på 150 mio. kr. i 2017. Tallene er afrundet

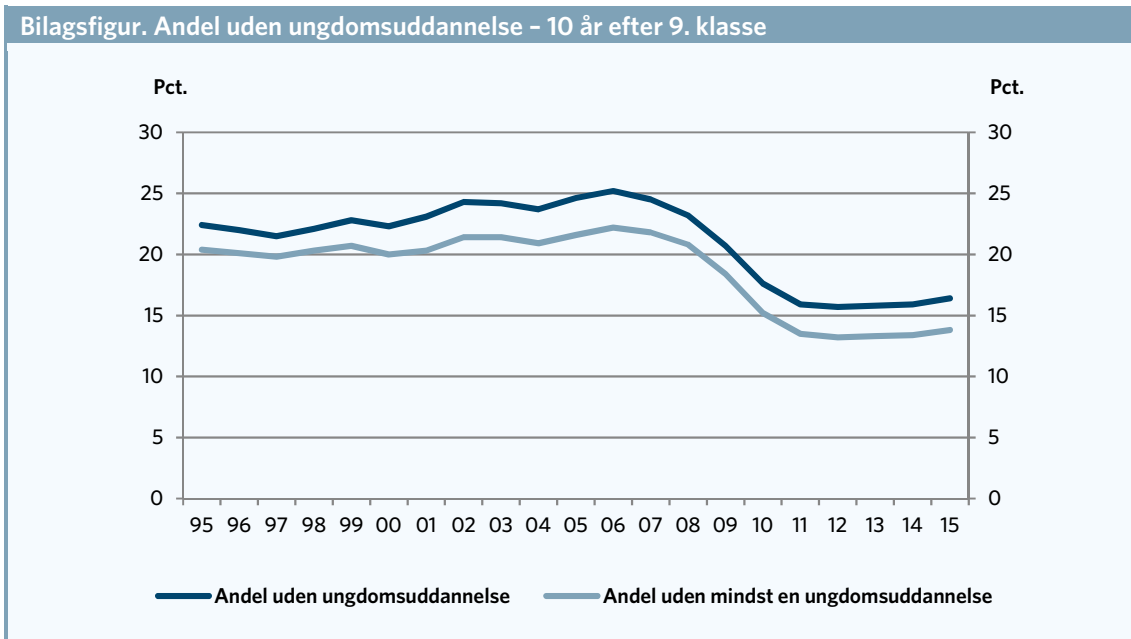
Kilde: AE pba. Finansministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet

Boks 1. Bag tallene

Beregningerne i tabel 1 viser besparelserne i forhold til 2015-niveauet som følge af en årlig reduktion på 2 procent pr. år. Det er de samlede årlige besparelser, jf. finansloven for 2016 samt FFL2017, dvs. omprioriteringsbidrag samt generelle effektiviseringer v. statens indkøb samt diverse takstændringer. Derudover er der taget højde for, at erhvervsuddannelserne blev friholdt for omprioriteringsbidraget i 2016, og at man på området i 2017 har fået 150 mio. kr. i kvalitetsløft. Det skal dog bemærkes, at beregningerne fra Ministeriet for børn, undervisning og ligestilling ikke tager højde for flere elementer som fx geografisk grundtilskud, takstforhøjelser m.m.

Se mere i Folketingets Finansudvalg spm. 99 d. 28-09-2016 <http://www.ft.dk/samling/20151/lov-forslag/1192/spm/99/svar/1345191/1668888/index.htm> samt svar til Folketingets Uddannelses- og Forskningsudvalg spm. 58 d. 7/12-2016 <http://www.ft.dk/samling/20161/almdel/ufu/spm/58/svar/1365994/1698478.pdf>

Bilag

Kilde: AE pba. Undervisningsministeriet